

Chválu vzdejte Hospodinu

Texty na tento týden

Ž 134; Iz 42,10–12; Zj 14,3; Ž 15; Ž 101,1–3; Ž 96; Zj 14,6–12; J 4,23.24

Základní verš

„Budu zpívat Hospodinu po celý svůj život, svému Bohu zpívat žalmy, dokud budu.“ (Ž 104,33)

Během života naše zkušenost s Boží milostí a mocí roste. Měli bychom si pak spolu s žalmistou položit otázku: „Jak se mám odvděčit Hospodinu, že se mne tolikrát zastal“ (Ž 116,12)? Nejlepší odpovědí na tuto otázku je být věrný Bohu.

V žalmech není Izrael jen národem, ale také „velkým shromážděním“ (Ž 22,23.26; Ž 35,18). To odhaluje hlavní úkol, ke kterému byl Izrael povolán – společně chválit a oslavovat Boha a vydávat o něm svědectví jiným národům. Hospodin totiž chce, aby se k těmto chválám jeho lidu připojil celý svět. Jeho lidem jsou všichni spravedliví, kteří uctívají Hospodina a mají svou naději v něho a v jeho lásku.

Písmo označuje jako ideální společné chválení Hospodina ve společenství věřících. To samozřejmě neznamená, že by modlitba a chvála jednotlivce v Izraeli měly nějaký podřadný význam. Soukromé uctívání a chválení Boha tvoří základ pro společné uctívání (Ž 22,23.26) a plně se rozvíjí právě ve společenství věřících. Společenství, které chválí Hospodina, je v žalmech nazýváno také „kruh přímých“ (Ž 111,1). Lidé „přímého“ srdce znají Boha (Ž 36,11) a Bůh zná je (Ž 37,18). Tato skutečnost má vliv na celý jejich život.

Osnova lekce

V předposlední lekci budou stát v centru naší pozornosti žalmy „oslavné“, v nichž autoři chválí Hospodina, který jako jediný zasluhuje naši úctu. Zároveň uvidíme, jak tato oslava Hospodina a úcta před ním ovlivňuje život nás samotných.

- Ž 134: Oslava Hospodina a přijetí jeho požehnání (neděle)
- Ž 33,3; Ž 40,4: Oslava Hospodina „novou písní“ (pondělí)
- Ž 16: Oslava Hospodina a dar svatosti (úterý)
- Ž 96: Oslava Hospodina jako svědectví pro všechny národy (středa)
- Ž 40,7–9: Oslava Hospodina a život podle jeho vůle (čtvrtek)

„POZVEDEJTE RUCE KE SVATYNI“

¹Poutní píseň. Dobrořečte Hospodinu, všichni Hospodinovi služebníci, kteří stojíte v Hospodinově domě za nočního času. ²Pozvedejte ruce ke svatyni, dobrořečte Hospodinu! ³Hospodin ti žehnej ze Sijónu; on učinil nebesa i zemi. (Ž 134)

Osobní studium

Co říká o bohoslužbě Ž 134? Jaký je výsledek uctívání Hospodina?

Ž 134 připomíná áronovské požehnání z Nu 6,24–26 (viz také Ž 67,2) a vyzdvihuje požehnání jako základní princip a výsledek vztahu mezi Bohem a Izraelem. Lidé chválí Boha ve svatyni a Bůh žehná svému lidu ze Sijónu. Požehnání se vztahuje na celý život, protože Hospodin je Stvořitelem nebe a země. Zmínka o Sijónu jako o místě zvláštních Božích požehnání podtrhuje Hospodinovo smluvní pouto s jeho lidem. Ze smlouvy milosti tedy vyplývá, že Izrael na jedné straně využívá výsadu chválit Hospodina a na straně druhé je Hospodinem požehnan.

Jak uvedené texty charakterizují ty, kteří uctívají Hospodina?

Ž 18,2

Ž 36,2

Ž 113,1

Ž 134,1.2

Ž 135,1.2

Žalmy často mluví o těch, kdo ctí Hospodina, jako o jeho služebnících. Výraz „kteří stojíte v Hospodinově domě za nočního času“ (Ž 134,1) se pravděpodobně vztahuje na noční stráž levitů (1Pa 9,23–27) nebo na chvalozpěvy, kterými levité oslavovali Boha ve dne i v noci (1Pa 9,33).

Protože Izraelité uctívali neviditelného Boha, který nemohl být znázorněn obrazem ani sochou, svatyně sloužila k tomu, aby odrážela Hospodinovu slávu a poskytovala bezpečný prostor pro setkání hříšníků se svatým Králem. Tato setkání byla iniciována samotným Hospodinem a řídí se jeho ustanoveními a nařízeními.

„Přicházejte tedy k němu, kameni živému, jenž od lidí byl zavržen, ale před Bohem je ‚vyvolený a vzácný‘. I vy buďte živými kameny, z nichž se staví duchovní dům, abyste byli svatým kněžstvem a přinášeli duchovní oběti, milé Bohu pro Ježíše Krista“ (1Pt 2,4.5). Apoštol Pavel jen jinými slovy vyjadřuje stejné myšlenky, jaké jsou představeny v žalmech uvedených výše. Věřící, kteří se nyní stali svatým kněžstvem, vzdávají chválu a vděk Pánu Ježíši Kristu, Stvořiteli a Vykupiteli, za všechno dobré, co pro ně udělal.

Aplikace

Jako novozákonní věřící máme i kněžskou roli – jsme povoláni zprostředkovat světu evangelium. Jaké účinné způsoby a prostředky k tomu můžeme využít?

ZPÍVEJTE HOSPODINU NOVOU PÍSEŇ

¹Zaplesejte, spravedliví, Hospodinu, přímým lidem sluší se ho chválit. ²Hospodinu vzdejte chválu při citeře, zpívejte mu žalmy s harfou o deseti strunách. ³Zpívejte mu novou píseň, hrejte dobře za hlaholu polnic. (Ž 33,1–3)

²Všechnu naději jsem složil v Hospodina. On se ke mně sklonil, slyšel mě, když o pomoc jsem volal. ³Vytáhl mě z jámy zmaru, z tůně bahna, postavil mé nohy na skálu, dopřál mi bezpečně kráčet ⁴a do úst mi vložil novou píseň, chvalozpěv našemu Bohu. Uvidí to mnozí a pojme je bázeň, budou doufat v Hospodina. (Ž 40,2–4)

Osobní studium

Zj 5,9

Jaký je společný motiv textů Ž 33,3; Ž 40,4; Ž 96,1; Ž 98,1; Ž 144,9 a Ž 149,1?

Zj 14,3

Žalmy vyzývají lidi, aby zpívali „novou píseň“. Co to znamená? Cílem „nové písně“ je opětovné uznání Hospodinova majestátu a jeho svrchovanosti nad světem a vyjádření vděčnosti za jeho péči a spasení jako Stvořitele a Soudce země. Osvobození od nepřátel a od smrti a zvláštní Boží přízeň projevená Izraeli, to jsou některé z dalších motivů proč zpívat „novou píseň“. Zatímco jiné písně také chválí Hospodina za jeho milující laskavost a zázraky, „nová píseň“ je výjimečná tím, že vyjadřuje znovu upřímnou radost a příslib obnovení oddanosti Bohu. Nové prožití Božího vysvobození inspiruje lidi, aby znovu uznali Hospodina za svého Stvořitele a Krále. Mezi témata, která se v žalmech objevují při zpívání „nové písně“, patří mimo jiné důvěra v Boha a chvála jeho úžasných skutků a vysvobození ze soužení.

Co se můžeme naučit o „nové písni“ z těchto biblických textů?
Iz 42,10–12

Boží lid, Izrael, je popisován láskyplnými výrazy jako lid, „který je mu blízký“ (Ž 148,14). To naznačuje, že Izrael má mezi stvořenými lidmi zvláštní postavení, ze kterého vyplývá i důležitá přednost a povinnost chválit Boha. Bible povzbuzuje věřící všech generací, aby zpívali „novou píseň“ k chvále svého Vykupitele. „Nová píseň“ je tedy i svědectvím o spasení v krvi Beránka. Může vyjadřovat píseň, kterou ještě nikdo neslyšel a která připomíná živou zkušenost Boží milosti v životě člověka. „Nová píseň“ může být i vyjádřením naděje, očekávání jedinečného a mimořádného zážitku ze setkání s Božím majestátem v budoucnosti. Právě uctívání představuje mnohem víc než jen přinášení obětí a darů. Právě uctívání totiž odráží živý vztah s Bohem, který je vždy svěží a dynamický. V určitém smyslu by se dalo říci, že „nová píseň“ je každodenním vyjádřením naší lásky k Bohu a vděčnosti za vše, co pro nás udělal.

Aplikace

Premýšlej o Božím požehnání ve tvém životě. Pokud bys měl právě dnes zazpívat „novou píseň“, jaký by byl její text?

„HOSPODINE, KDO SMÍ POBÝVAT VE TVÉM STANU?“

¹Davidův. *Hospodine, kdo smí pobývat v tvém stanu, kdo smí bydlet na tvé svaté hoře?* ²Ten, kdo žije bezúhonně, ten, kdo jedná spravedlivě, ten, kdo ze srdce zastává pravdu. (Ž 15,1.2)

³Kdo vystoupí na Hospodinovu horu? A kdo stanout smí na jeho svatém místě? ⁴Ten, kdo má čisté ruce a srdce ryzí, ten, kdo nezneužije mou duši, ten, kdo nepřisáhá lstivě. ⁵Ten dojde pozhánání od Hospodina, spravedlnosti od Boha, své spásy. ⁶To je pokolení těch, kdo se na jeho vůli dotazují. Ti, kdo hledají tvou tvář – toť Jákob. (Ž 24,3–6)

Osobní studium

Ž 101,1–3

Kdo je podle Ž 15 hoden uctívat Boha v jeho přítomnosti?

Text žalmu odpovídá na položenou otázku shrnutím požadavků, které nacházíme již v Božím zákoně a u proroků: ten, jehož činy („jedná spravedlivě“) a charakter („ze srdce“) (Ž 15,2; viz také Dt 6,5; Mi 6,6–8) odrážejí činy a charakter Boží. Svatyně byla svatým místem a vše v ní, včetně kněží, bylo odděleno pro Boha. Svatost je tedy povinným požadavkem pro vstup do Boží přítomnosti. Svatost Izraele měla být úplná: uctívání mělo být propojeno s morálními zásadami a mělo se týkat všech oblastí života. Zákon byl dán Božím lidu, aby mohl naplnit svůj největší potenciál, tedy žít jako královské kněžstvo. Královské kněžství zahrnuje svatý život v Boží přítomnosti a zprostředkování pozhánání smlouvy i jiným národům.

Co podle uvedených textů znamená být „čistý“ nebo „bezúhonný“?
Ž 24,3–6

K vyjádření čistoty, bezúhonnosti a dokonalosti se ve Starém zákoně používá slovo *tamim*. „Čisté“ nebo „bezúhonné“ srdce je nejdůležitější charakteristikou těch, kdo slouží Bohu. „Dokonalá“ réva je celá, nepoškozená a zdravá (Ez 15,5). Obětní zvířata musela být *tamim*, tedy bez vady (Lv 22,21–24). „Dokonalá“ řeč je naprosto pravdivá (Jb 36,4). „Dokonalé srdce“ je tedy srdce čisté (Ž 24,4) a bezúhonné (Ž 15,2). Hledá Boha (Ž 24,6) a je obnoveno Božím odpuštěním (Ž 51,4–12). Bezúhonný život pramení z uznání Boží milosti a jeho spravedlnosti. Boží milost inspiruje a umožňuje Božím služebníkům žít v bázni před Hospodinem. Je to život ve společenství s Bohem a v podřízení se jeho slovu. Oddaný a zbožný život oslavuje Boha, ne člověka. Za povšimnutí stojí, že většina požadavků v Ž 15 je uvedena formou záporu (Ž 15,3–5). Nejde o to, abychom si svým jednáním získali Boží přízeň, ale abychom se vyhýbali tomu, co nás od Boha odděluje.

Aplikace

Díky jakým vědomým rozhodnutím se můžeme chránit před jednáním, které nás odvádí od Boha? Jaké jednání odvádí od Boha tebe? Jak se mu můžeš vyhnout?

„VYPRAVUJTE MEZI PRONÁRODY O JEHO SLÁVĚ“

*1*Zpívejte Hospodinu píseň novou, zpívej Hospodinu, celá země! *2*Zpívejte Hospodinu, dobrořečte jeho jménu, zvěstujte den ze dne jeho spásu, *3*vypravujte mezi pronárody o jeho slávě, mezi všemi národy o jeho dívech, *4*neboť veliký je Hospodin, nejvyšší chvály hodný, budí bázeň, je nad všechny bohy. (Ž 96,1–4)

Osobní studium

O jakých různých možnostech uctívání hovoří Ž 96?

Uctívání Hospodina zahrnuje zpívání k jeho oslavě (Ž 96,1,2), dobrořečení jeho jménu (Ž 96,2), vyprávění o jeho dobrotě a velikosti (Ž 96,3,4) a přinášení darů do jeho chrámu (Ž 96,8). Kromě těchto známých věcí Ž 96 vyzdvihuje jednu méně zjevnou možnost uctívání, kterou je nadšené vyprávění o Hospodinu a jeho království jiným národům (Ž 96,2,3,10).

Zpívání, chválení, přinášení darů a sdílení evangelia nejsou oddělené, nezávislé činy. Jedná se spíše o různé projevy uctívání. Svědectví o spasení v Kristu všem národům dává chválení smysl a uctívání obsah. Všimněme si, jak se důvody k uctívání shodují s poselstvím, které máme hlásat jiným národům: „veliký je Hospodin, nejvyšší chvály hodný, budí bázeň, je nad všechny bohy“ (Ž 96,4), protože „všechna božstva národů jsou bůžci, ale Hospodin učinil nebe“ (Ž 96,5), „Hospodin králuje“ (Ž 96,10) a „přichází soudit zemi“ (Ž 96,13). Cílem evangelizace je tedy sjednotit ostatní národy s Božím lidem a spojit celé stvoření v uctívání Hospodina (Ž 96,11–13).

Uctívání pramení z vnitřního uznání toho, že Hospodin je Stvořitel, Král a Soudce (Ž 96,5,10,13). Uctívání tedy zahrnuje připomínání minulých Božích činů (stvoření), slavení jeho zázraků v současnosti (Bůh udržuje svět a vládne) a očekávání jeho budoucích skutků (soud na konci času a nový život v novém nebi a na nové zemi).

Soud v žalmech znamená obnovení božského řádu týkajícího se klidu, spravedlnosti a všeobecného blaha ve světě, který v současnosti trpí pod vlivem nespravedlnosti, bolesti a smrti. Proto se celá země raduje v očekávání Božích soudů (Ž 96,10–13; Ž 98,4–9). Skutečnost, že Hospodin je spravedlivý Soudce, by měla lidi motivovat, aby ho uctivali ve svaté bázni. Měli by si uvědomit, že uctívání nemohou brát na lehkou váhu (Ž 96,9). Uctívání zahrnuje obrovskou radost a důvěru (Ž 96,1,2,11–13) a také svatou bázeň a úctu (Ž 96,4,9).

Výzva Ž 96 uctívat Stvořitele a Soudce se odráží v závěrečném zvěstování evangelia světu, jak ho nacházíme v poselství tří andělů ze Zj 14,6–12. Zdá se, že tento žalm obsahuje témata, která budeme hlásat na konci dějin: stvoření, spasení („věčné evangelium“), uctívání a soud.

Aplikace

Porovnej Ž 96 s poselstvím tří andělů (Zj 14,6–12). V čem přináší stejné základní pravdy jako poselství na konci času, které máme ohlašovat světu?

KDYŽ BŮH NEMÁ RADOST Z OBĚTÍ

⁷Obětní hod ani oběť přídavnou sis nepřál, nýbrž protesals mi uši; nežádals oběť zápalnou ani oběť za hřích. ⁸Tu jsem řekl: Hle, přicházím, jak ve svitku knihy o mně stojí psáno. ⁹Plnit, Bože můj, tvou vůli je mým přáním, tvůj zákon mám ve svém nitru. (Ž 40,7-9)

²³Ale přichází hodina, ano, již je tu, kdy ti, kteří Boha opravdově ctí, budou ho uctívat v Duchu a v pravdě. A Otec si přeje, aby ho lidé takto ctili. ²⁴Bůh je Duch a ti, kdo ho uctívají, mají tak činit v Duchu a v pravdě. (J 4,23,24)

Osobní studium

Jakému důležitému problému se věnují uvedené texty? Proč Bůh nemá radost z obětí, ačkoli je přikázal ve svém Slově (Gn 20,24)?
Ž 40,7-9

Ž 50,7-23

Ž 51,18-21

Podobně jako proroci, i žalmisté kritizují nesprávné pohnutky a způsoby uctívání. Hlavní myšlenkou těchto textů není Hospodinův odpor vůči přinášení obětí a slavení svátků Izraele, ale příčinou této silné nevole je prudký rozpor mezi povrchním uctíváním a skutečnou zbožností.

Bůh nekárá lidi za přinesené oběti, ale za bezbožnost a skutky nespravedlnosti, které páchají ve svém osobním životě (Ž 50,8.17-21). Autoři žalmů nevystupují proti uctívání a přinášení předepsaných obětí, ale proti samolibým obětem a bezobsažnému uctívání, které se projevuje nespravedlností „nábožných“ lidí.

Když se vytvoří hluboká propast mezi vnějšími projevy uctívání a správnou vnitřní motivací, samotné rituály se obvykle stanou důležitějšími než pravá zkušenost setkání s Bohem. Uctívání se tak soustřeďuje na vyprázdněné rituály, místo aby uprostřed uctívání stál Bůh, na kterého mají všechny tyto rituály poukazovat a mají ho zjevovat.

Jak souvisí Ježíšova slova v J 4,23,24 s varováním výše uvedených žalmů?

Samotné přinášení obětí nestačí. K čemu by byly tyto oběti dobré, kdyby srdce těch, kteří je přinášejí, nebylo naplněno pokáním, vírou a lítostí nad spáchanými hříchy? Jen když je obětování zvířat doprovázeno pokáním a upřímným díkůvzdáním, mohou se Bohu líbit jako „oběti spravedlnosti“ (Ž 51,21; viz také Ž 50,14). Ježíš se odkazuje na slova proroka Izajáše a říká: „Lid tento ctí mě rty, ale srdce jejich je daleko ode mne“ (Mt 15,8). Žalmisté vnímali stejné problémy, na které později poukazoval Ježíš. Šlo zejména o kritiku náboženských vůdců, se kterými se Ježíš nejčastěji dostával do konfliktů během své pozemské služby.

Aplikace

Co můžeš udělat pro to, abys i přes velké poznání nepadl do pasti přesvědčení, že stačí znát pravdu a zachovávat církevní obřady a zvyky?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si kapitolu „Síla modlitby“ z knihy *Cesta k vnitřnímu pokoji* (SC 93–104; CVP 96–104). Ústředním bodem správného uctívání byla důležitost pravého pokání: „Litovat svých hříchů a rozejít se s nimi – to je pokání. Žádného hřichu se nevzdáme, pokud si neuvědomíme, jak je škodlivý. V našem životě nedojde ke skutečné změně, dokud nepřestaneme mít hřích rádi a pokud se nerozhodneme s ním skoncovat.“

Mnozí z nás nechápou, co je to pokání. Litují, že se dopustili něčeho špatného. Dokonce se začnou jinak chovat, mají strach, že je jejich nesprávné činy přivedou do neštěstí. To ale není skutečné pokání, o jakém mluví Bible. Tito lidé litují, že jim spáchané zlo může přinést nepříjemnosti, nelitují však vlastního nesprávného jednání. Ezauovi bylo líto, že jako důsledek svého nesprávného jednání provždy ztratil otcovské požehnání a bohatství. Balaám se vyděsil, když na cestě před sebou uviděl anděla s taseným mečem. Uznal: ‚Zhřešil jsem, protože se bál o život. Nebylo mu však skutečně líto toho, co dělal. Nezměnil postoj a nelitoval činu, který zamýšlel spáchat. Jidáš prodal svého Mistra lidem, kteří jej chtěli zavraždit. Dodatečně potom litoval: ‚Zhřešil jsem, zradil jsem nevinného člověka!‘ (Mt 27,4)“ (SC 22.23; CVP 25)

„Přestože Bůh nebydlí v chrámech, účastní se shromáždění svého lidu. On totiž slíbil, že když se lidé sejdou, aby vyznávali své hříchů a modlili se jeden za druhého, navštíví je svým Duchem. Dokud však ti, kdo přišli uctívat Boha, neodloží veškerou svou špatnost, bude jejich setkávání zbytečné. Ti, kdo uctívají Boha, musejí ho uctívat v Duchu a v pravdě. A Otec si přeje, aby ho lidé takto ctíli“ (J 4,23).“ (PK 50; OSU 18)

Otázky k rozhovoru

1. *Jakou největší obětí může člověk přinést Bohu? (Viz Ž 40,7–11; Ř 12,1.2.)*
2. *Jak je spojena osobní bohoslužba s uctíváním Boha ve společenství věřících? Proč potřebujeme obojí? Jak se navzájem ovlivňují?*
3. *Mnoho lidí má dojem, že uctívání zahrnuje jen modlitby, zpěv chvalo zpěvů a studium Bible a duchovní literatury. Přestože jsou tyto činnosti pro zbožný život důležité, proč se nemůžeme omezit jen na ně? Uved'te několik příkladů jiných forem uctívání.*
4. *Ellen G. Whiteová napsala: „Náš Bůh je laskavý a soucitný Otec. Práce pro něj má být radostným zážitkem. Oslava Boha a služba Bohu nám má přinášet radost.“ (SC 103; CVP 103) Jak se může stát uctívání Hospodina naší „radostí“?*